

บทความวิจัย (Research article)

นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+
Creative dance for expressing gender identity of the LGBTQ+ group.

คทาวุธ มาป็อง¹ ศุภกร ฉลองภาค¹ และ ทรรณรต ทับแย้ม¹

Katawut Mapong¹, Supakorn Chalongsak¹ and Tannrod Tabyam¹

วันที่รับบทความ (Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)
10 ธันวาคม 2566 10 มีนาคม 2567 11 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเรื่องความหลากหลายการสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือกสู่การสร้างสรรคผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซิ่งร่วมสมัย นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรคผลงานการแสดง ชุด “Pride Zing” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการสังเกต การสัมภาษณ์ และสร้างสรรคทางนาฏกรรม ผลการวิจัยพบว่า การขับเคลื่อนให้มีการยอมรับของกลุ่ม LGBTQ+ การแสดงออกตามอัตลักษณ์ทางเพศ รสนิยมทางเพศและเพศวิถี ภายใต้หลักการด้านสิทธิมนุษยชน สิทธิความเท่าเทียมกันในสังคม การสนับสนุนความเสมอภาคแสดงออกได้หลากหลายวิธี การสร้างสรรคนาฏกรรมและองค์ความรู้เกี่ยวกับหมอลำกลอนและหมอลำซิ่งร่วมสมัยผ่านสื่อสารเพื่อการแสดงออกทางอัตลักษณ์ของกลุ่ม LGBTQ+ เพื่อให้สังคมยอมรับว่าเพศทางเลือกควรได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมาย เป็นการสะท้อนให้เห็นมุมมองอีกด้านของเพศที่สามในสังคม คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของผู้ที่มีความหลากหลายได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมายจึงเป็นแนวความคิดที่อยากถ่ายทอดผ่านการแสดงนาฏกรรมสร้างสรรค์ ที่บ่งบอกถึงความภูมิใจโดยที่ไม่ได้เป็นการเรียกร้องแต่เป็นการสื่อให้เห็นถึงการแสดงพลังและจุดยืนของคนกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า LGBTQ+

คำสำคัญ : LGBTQ+, นาฏกรรมสร้างสรรค์, อัตลักษณ์ทางเพศ

¹คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹Faculty of Fine-Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University

*Corresponding author email: Katawut.m@msu.ac.th

Abstract

Creative dance for expressing gender identity of the LGBTQ+ group aims to bring about a change in diversity, support for equality among queer people, and create works through Mor Lam Klon. Mor Lam Sing Contemporary Dance that conveys gender identity in society to create acting works, set “Pride Zing” using research methods for observing, interviewing, and creating dance. The research results found that driving acceptance of LGBTQ+ people, gender identity expression Sexual orientation and gender under the principles of human rights equal rights in society supporting equality can be expressed in many ways methods for creating dance and knowledge about contemporary Mor Lam Klon and Mor Lam Sing through communication for the expression of the identity of the LGBTQ+ group so that society accepts that the alternative gender should receive equal rights and equality before the law. It reflects another perspective of the third gender in society. The research team therefore saw that the important thing is that people with diversity receive equal rights and are equal before the law. Therefore, it is a concept that we want to convey through creative dance performances. That indicates pride without being a request, but rather a message of showing the power and position of the group of people who call themselves LGBTQ+

Keywords: LGBTQ+; creative dance; gender identity

บทนำ

LGBTQ+ คือ ความหลากหลายทางเพศ ถือเป็นความชอบที่หลากหลายเฉพาะบุคคล เฉกเช่นเดียวกับการชื่นชอบสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น รูป รส กลิ่น สี รสนิยมต่าง ๆ โดยไม่ได้เกิดจากความผิดปกติจากส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายแต่อย่างใด กิจกรรมการแสดงออกของกลุ่ม LGBTQ+ ไม่ได้ต้องการเรียกร้องความสนใจจากสังคม แต่เป็นการสื่อให้เห็นถึงการแสดงพลังและจุดยืนของคนกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า เพื่อให้พวกเขาเป็นที่ยอมรับและได้รับการเคารพอย่างเท่าเทียมในสังคมและพัฒนาการด้านสิทธิในหลายปีที่ผ่านมาได้ทำให้เกิดความสนใจมากยิ่งขึ้นทั่วโลกต่อการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ (บุษกร สุริยสาร, 2557) โดยไม่ต้องถูกกดอยู่ภายใต้บรรทัดฐานใด ๆ ของสังคม ด้วยการแต่งตัวที่ดูแตกต่าง แปลกตา และสีรุ้งสดใส นาฏกรรมสร้างสรรค์การแสดงชุด “Pride Zing” เป็นนาฏกรรมสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง ที่พยายามสะท้อนการมีอยู่ของความหลากหลายทางเพศ หรือเพศทางเลือก โดยตีความจากกะเทย ที่แสดงบทพิสูจน์ว่า ประเทศที่ได้ชื่อว่าให้การ “ยอมรับ” เพศทางเลือกที่หลากหลายนั้น ยอมรับในระดับใด ระดับที่เพียงพอญาติให้ไพรด์พาเหรดได้ หรือระดับที่ยอมรับว่าเพศทางเลือกควรได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมาย การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นความพยายามในการสะท้อนแนวความคิดที่ถ่ายทอดผ่านการแสดงที่บ่งบอกถึง ซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้

ถ่ายทอดผ่านรูปแบบหมอลำกลอนและหมอลำซิ่งร่วมสมัย เพื่อให้เห็นมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง

โดยการวิจัยเป็นการศึกษาแนวคิดและกระบวนการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์โดยผู้สร้างสรรค์ผ่าน การรับรู้สาเหตุ การยอมรับตนเอง และการแสดงออกต่อสังคม สร้างความเข้าใจและหาวิธีให้กลุ่มชายรักชายอยู่ร่วมกับคนกลุ่มอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข นุชเนตร กาฬสมุทร์ม พิทักษ์ ศิริวงศ์ (2560, น. 56-67) การออกแบบกระบวนการท่าต่าง ๆ ในการแสดง โดยเลือกใช้เป็นกระบวนการท่าแบบ Contemporary Dance และนำมาผสมผสานกับกระบวนการท่าของนาฏศิลป์พื้นเมือง เช่น การใช้สรีระร่างกายเคลื่อนไหวอย่างอิสระแบบนาฏศิลป์ตะวันตก การใช้มือพอนแบบนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน เพื่อใช้ชุดการแสดงมีการผสมผสานระหว่างนาฏศิลป์พื้นเมืองและตะวันตกอย่างร่วมกันที่ไม่แตกต่างที่ผู้สร้างสรรค์ใช้แนวคิดเรื่องความเสมอภาคทางเพศหรือความเท่าเทียมระหว่างเพศเป็นเรื่องของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ที่มีสิทธิในความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ประกอบสร้างชุดการแสดง “Pride Zing”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก สู่การสร้างสรรค์ผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซิ่งร่วมสมัย
2. เพื่อสร้างสรรค์นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงเพศทางเลือกที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด “Pride Zing”

การทบทวนวรรณกรรม

คณะผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ โดยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ความหมายและความสำคัญของ LGBTQ+ งาน Pride month และเพศที่สาม (กะเทย) แนวคิดที่เกี่ยวกับเพศทางเลือก กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งซึ่งมีอัตลักษณ์ทางเพศหรือรสนิยมทางเพศที่แตกต่างไปจากคนส่วนใหญ่ในสังคม แนวคิดการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในประเทศและสังคมโลก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหมอลำกลอนและหมอลำซิ่งร่วมสมัย ที่เป็นศิลปะการแสดงของชาวอีสาน การขับร้อง การรำพอน ดนตรี ปรัชญา จนเกิดความบันเทิงของวัฒนธรรมของแต่ท้องถิ่น แนวคิดนาฏยประดิษฐ์ กระบวนการสร้างสรรค์การคิดการออกแบบและการสร้างสรรค์แนวคิดรูปแบบกลวิธีของนาฏศิลป์ ลีลา ดนตรี ศิลปะ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในการแสดงทำให้นาฏศิลป์ชุดหนึ่ง ๆ สมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งการแสดงของแต่ละภูมิภาคก็จะมีเอกลักษณ์และมีลักษณะเด่นที่แตกต่างกัน การวิจัยนาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพทางวัฒนธรรม (Cultural Qualitative Research) ที่เป็นผู้ออกแบบนาฏกรรมสร้างสรรค์และผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยสำรวจข้อมูล สัมภาษณ์ และสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองผ่าน

การตรวจสอบจากที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้อำบันทึก วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สรุปลงและนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตศึกษาการสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก การสร้างสรรค์ผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซึ่งร่วมสมัย และการสร้างสรรค์นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงเพศทางเลือกที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรคผลงานการแสดง ชุด “Pride Zing”

ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย พื้นที่ในการวิจัยเกี่ยวกับ LGBTQ+ ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ.2566 ถึง เมษายน พ.ศ.

2567

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) แบ่งออกเป็นจำนวน 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มระดับแกนนำ

1.1 นายจ่านงค์ วงศ์สุทัศน์ ตัวแทนกลุ่ม LGBGQ+ จังหวัดมหาสารคาม

1.2 นางสาวเพียงพิศ เดชมมาลา ตัวแทนผู้สนับสนุน MSU Pride

2. กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants) ประกอบด้วยนักแสดง ได้แก่

2.1 นายศุภกิตติ พิมูลพันธ์

2.2 นางสาวศศิวิมล ดลราศี

2.3 นายปิยะณัฐ จุลนาถ

2.4 นายณัฐวุฒิ โคตรมูล

2.5 นางสาวกนกอร อรุณวศรี

2.6 นายรัฐศาสตร์ แก้วคะตา

3. กลุ่มบุคคลทั่วไป (General Informants) ประกอบด้วย นิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จำนวน 20 คน โดย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้รู้เป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับนาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ ประกอบด้วยบุคคลที่เป็นตัวแทนกลุ่ม LGBGQ+ จังหวัดมหาสารคาม และตัวแทนผู้สนับสนุน MSU Pride จำนวน 2 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง กลุ่มผู้ปฏิบัติ ได้แก่ นักแสดง 6 คน และกลุ่มบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยคัดเลือกจากกลุ่มผู้ที่มีความสนใจและเกี่ยวข้องในงาน MSU Pride จำนวน 20 คน เพื่อให้ข้อมูลนาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้วยวิธีการสุ่มเจาะจงตามความสอดคล้องเหมาะสมและความมุ่งหมายของการศึกษา เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นตัวแทนของประชากรซึ่งผู้วิจัยสุ่มออกมาจาก

ประชากรเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่มีความหลากหลายในการวิเคราะห์ข้อมูล และได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มแกนนำ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านนี้มาไม่น้อยกว่า 2 ปี

วิธีการดำเนินการวิจัย

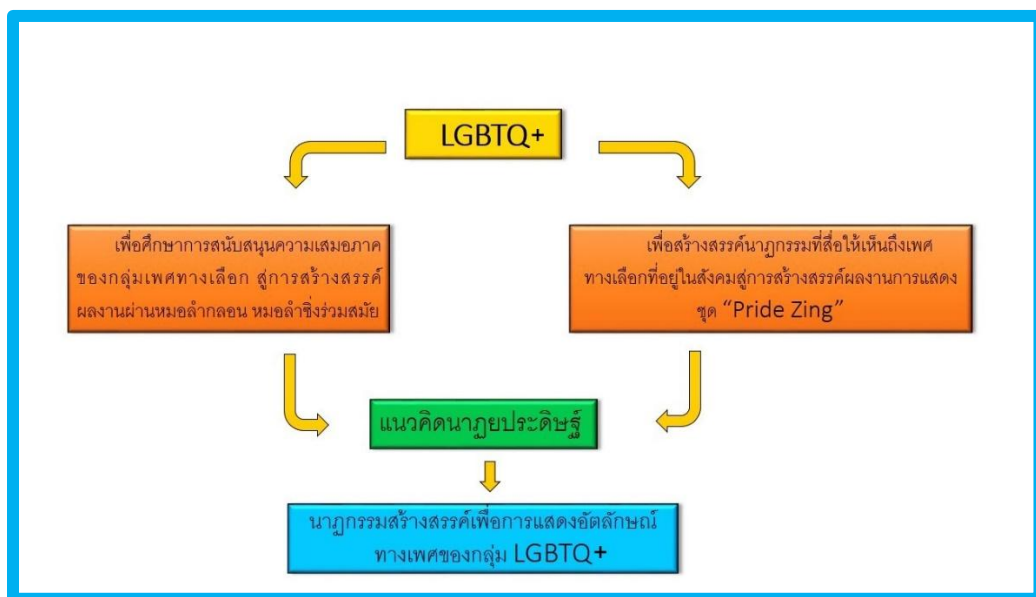
การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดังนี้

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสังเกต ที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลภาคสนาม โดยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์

2. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลภาคสนามโดยการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

3. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดของการวิจัยนาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ คณะผู้วิจัยจะขอ นำเสนอ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก สู่การสร้างสรรคผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซึ่งร่วมสมัย

ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนความเสมอภาคของประเทศที่ได้ชื่อว่าให้การ “ยอมรับ” เพศทางเลือก ที่หลากหลายนั้นยอมรับ การอนุญาตให้ไพรด์พาเหรดได้ การยอมรับว่าเพศทางเลือกควรได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมายจึงเป็นแนวความคิดที่อยากถ่ายทอดผ่านการแสดงที่บ่งบอกถึงความภูมิใจ โดยที่ไม่ได้เป็นการเรียกร้องแต่เป็นการสื่อให้เห็นถึงการแสดงพลังและจุดยืนของคนกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า LGBTQ+ เพื่อให้การสนับสนุนความเสมอภาคและได้รับการเคารพอย่างเท่าเทียมในสังคม ซึ่งคณะผู้สร้างสรรค์อยาก ถ่ายทอดผ่านรูปแบบหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัย เพื่อให้เห็นมิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยจะนำเสนอในรูปแบบดังนี้

การสนับสนุนด้วยการสร้างสรรค์ผ่านกลอนลำที่ขึ้นต้นด้วยหมอลำกลอนเป็นถึงการแสดงตัวตนของ กะเทยจนถึงการที่ตัวเองได้พิสูจน์ว่าประเทศที่ได้ชื่อว่ามีการยอมรับและแสดงออกทางสังคมผ่านงานไพรด์พาเหรดที่จัดขึ้นในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จากการสังเกตการณ์และสัมภาษณ์ทำให้ประเด็นการสนับสนุนการยอมรับความเสมอภาคของกลุ่มทางเลือกผ่านการนำเสนอสื่อต่าง ๆ ผ่านกลอนลำค่อย ๆ ไล่ระดับเพิ่มจังหวะคำร้องออกเป็นหมอลำซึ่งร่วมสมัย ซึ่งตั้งแต่อดีตมีการให้คำศัพท์มากมายของกะเทย ตัวอย่างเช่น กะเทยโอที่อุปกะเทยเผ่า หัวโปก ยาย มัม Sis และ Drag Queen Hatchel (2018, p. 422-430) ปัจจุบันนี้มีการเปิดกว้างทางสังคม จนได้รับว่าเพศทางเลือกได้รับสิทธิอย่างเสมอภาค ความเท่าเทียมทางกฎหมาย และความภูมิใจของกลุ่ม ในจังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างสรรค์นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงเพศทางเลือกที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรคผลงานการแสดงชุด “Pride Zing”

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเพศที่สามหรือกลุ่มรักร่วมเพศ คือ การที่มนุษย์มีความรักในเพศเดียวกันหรือมีจิตใจที่รู้สึกว่าเป็นเพศที่ตรงข้ามกับเพศทางสรีระ มีคำอธิบายถึงสาเหตุหลายอย่างทั้งปัจจัยทางชีววิทยา และจิตวิทยา เริ่มตั้งแต่สาเหตุทางพันธุกรรม การพัฒนาของสมอง เด็กในครรภ์ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของฮอร์โมนเพศตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู และประสบการณ์เรียนรู้หลังที่เกิดมาแล้วและพฤติกรรมดังกล่าวของกลุ่มเพศที่สามไม่สามารถเกิดจากการเลียนแบบ และไม่ติดต่อกัน ซึ่งในโลกยุคปัจจุบันมีการยอมรับกลุ่มเพศที่สามหรือกลุ่มรักร่วมเพศ กฤตยา อาชวนิจกุล (2554, น. 44-66) ในหลายประเทศและบางประเทศยังมีกฎหมายอนุญาตให้เพศเดียวกันสามารถแต่งงานกันได้และได้มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อเรียกร้องสิทธิ์ให้กับเพศที่สามในหลายประเทศทั่วโลกอีกด้วย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในประเทศก็ยังไม่เป็นที่ยอมรับหรือถือว่าเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายหรือผิดธรรมชาติ ปัจจุบันนี้เรื่องการยอมรับของเพศที่สามถือเป็นเรื่องปกติ ประเทศไทยขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศที่อดกลั้นและเป็นมิตรต่อกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศมากที่สุดประเทศหนึ่งในทวีปเอเชีย โดยที่กิจกรรมทางเพศของเพศ

ทางเลือกนั้นชอบด้วยกฎหมาย มาตั้งแต่ พ.ศ. 2400 รัฐบาลไทยยังส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติท่องเที่ยวในประเทศไทย เพราะเป็นประเทศที่ต้อนรับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างดี ทว่าการเลือกปฏิบัติและการดูถูกเหยียดหยามกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศก็ยังปรากฏอยู่กว้างขวางในสังคมไทย โดยการสร้างสรรค์ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ การคิด การออกแบบ การสร้างสรรค์ รูปแบบการแสดง กลวิธีของนาฏศิลป์ รวมถึงการปรับปรุงผลงานในอดีตนาฏยประดิษฐ์จึงเป็นงานที่ครอบคลุมปรัชญา เนื้อหา ความหมาย ลีลาท่าทาง ดนตรี เครื่องแต่งกาย ฉาก และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สำคัญในการแสดงทำให้นาฏศิลป์ชุดหนึ่ง ๆ สมบูรณ์ตามที่ตั้งใจไว้ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ คณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก ผู้การสร้างสรรค์ผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซึ่งร่วมสมัย จากการวิจัยพบว่า ประเด็นของเพศที่สามที่ได้ชื่อว่ามีรับการยอมรับของสังคมไทยและต่างประเทศ มีการจัดงาน Pride Parade การเดินพาเหรดเพื่อเป็นการสนับสนุนการยอมรับตัวเอง (self-affirmation) ความมีเกียรติ (dignity) ความเท่าเทียม (equality) และการสร้างการรับรู้ (increased visibility) ของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อสนับสนุนสิทธิเสรีภาพของกลุ่ม LGBTQ+ พาเหรดพาเหรด เป็นการเดินขบวนที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศจะได้เปิดเผยตัวตนของตัวเองอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องถูกกดขี่ภายใต้บรรทัดฐานใด ๆ ของสังคม ด้วยการแต่งตัวที่ดูแตกต่าง แปลกตาและสีรุ้งสดใส ซึ่งได้แนวคิดสู่การประกอบสร้างนาฏกรรมสร้างสรรค์ ชุด “Pride Zing”

หมอลำกลอนและหมอลำซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า วัฒนธรรมการแสดงหมอลำโดยเฉพาะหมอลำกลอนซึ่งแต่เดิมจะปรากฏให้เห็นได้ในงานบุญหรืองานมหรสพตามโอกาสต่าง ๆ ที่เน้นให้เกิดความสนุกสนาน ซึ่งในปัจจุบันภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ทำให้หมอลำกลอนแบบดั้งเดิมมีการปรับรูปแบบหรือการแสดงไปเป็นหมอลำซึ่ง ที่นิยมของผู้ชมผู้ฟังในยุคสมัยใหม่เป็นที่น่าสนใจคำว่า "หมอลำกลอนและหมอลำซึ่งสมัยใหม่" ด้วยเหตุนี้วัฒนธรรมการสอยจึงมีลักษณะด้านรูปแบบ เนื้อหาและกลวิธีการนำเสนอที่แสดงออกถึงภูมิปัญญาทางภาษาที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงของหมอลำของชาวอีสานมีความน่าสนใจ ดังที่ เสียงชัย สาสีเสาว (2564, น.163) ได้กล่าวถึงกลการใช้ภาษาในหมอลำมีวิธีดังกล่าวถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการใช้ภาษาที่หมอลำมักนำมาสอดแทรก ในการแสดงหมอลำเพื่อสร้างอารมณ์สนุกครื้นเครงซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการสอย ส่วนความคิด เรื่องเพศวิถีในคำสอยของหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัยนั้นมี 5 ประเด็น คือเพศวิถีกับนิยาม ความหมายเพศ เพศวิถีกับมุมมองเรื่องเพศ เพศวิถีกับจิตนาการด้านเพศ เพศวิถีกับอำนาจของเพศ และเพศวิถีกับการเปลี่ยนแปลงจริยธรรมทางเพศ ความคิดที่มีต่อเรื่องเพศเหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่สัมพันธ์กับเพศวิถีที่ปรากฏอยู่ในแบบแผนการดำเนินชีวิตของชาวอีสาน เช่น ความไม่เท่าเทียมทางเพศและการจัดระเบียบควบคุมพฤติกรรมทางเพศ คำสอยจึงเป็นทางออกของการต่อสู้ต่อรองทางเพศ จึงแสดงให้เห็นว่าความคิดที่มีต่อเรื่องเพศสามารถใช้เป็นเครื่อง

สะท้อนให้เห็นบริบททางสังคมวัฒนธรรมอันกระทบต่อเพศวิถีที่ปรากฏอยู่ในแบบแผนการดำเนินชีวิตของชาวอีสานได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้นการศึกษาความคิดเรื่องเพศวิถีที่นำเสนอผ่านตัวบทวรรณกรรมคำสอยของหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัยจึงมีความน่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง

ผู้สร้างสรรค์ผลงานเลือกแนวคิดการศึกษาเรื่องเพศทางเลือก หมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัยให้เปรียบเทียบกับสังคมในยุคปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับการยอมรับกลุ่ม LGBTQ+ ไว้เพื่อสร้างสรรค์เป็นการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด “Pride Zing” และในการแสดงจะมุ่งนำเสนอรูปแบบลีลาท่าทางในลักษณะ Contemporary Dance ผสมผสานนาฏศิลป์พื้นเมือง ดนตรี การแต่งกาย องค์ประกอบอื่น เพื่อให้เห็นแนวคิด รูปแบบและประยุกต์ขึ้นใหม่ และจะสื่อให้เห็นความแปลกใหม่ทางการแสดงเป็นต้น

2. เพื่อสร้างสรรค์นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงเพศทางเลือกที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด “Pride Zing” จากการวิจัยพบว่า รูปแบบการแสดงในนาฏยลักษณ์พื้นเมืองอีสาน ผสม Contemporary dance Modern Dance และ Folk Dance กล่าวคือ การเคลื่อนไหวที่มีความอิสระและใช้ร่างกายในการสื่อสารอารมณ์ให้เข้าใจหวัะและดนตรี และการเคลื่อนไหวของสรีระร่างกายที่กลั่นกรองออกมาจากทักษะทางการแสดงของผู้แสดง มาเป็นกระบวนการศึกษา การตีความหมายจากกลอนลำซึ่งจากประเด็นอารมณ์ความรู้สึกผ่านสรีระร่างกาย อย่างมีเจตนาธรรม และมีพลัง สื่อความหมายออกมาจากท่าทางสีหน้า ร่างกายการจัด Composition ในลักษณะของคำว่า Pride Zing ที่มีความสนุกสนานตามแบบชาว LGBTQ+ จึงสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวที่เป็นอิสระท่าทางสื่อความหมาย ดนตรีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ถูกสร้างสรรค์ขึ้นผ่านดนตรีหมอลำรูปแบบวัฒนธรรมทางภาคอีสานของประเทศไทย สามารถแบ่งออกได้หลายอย่างตามลักษณะทำนองของการลำ เช่น ลำเต้ย ลำกลอน ลำเรื่องต่อกลอน ลำเพลิน ลำซิ่ง โดยได้นำเอามาดัดแปลงประยุกต์ให้ทันสมัยคือนำเอาหมอลำกลอนซึ่งแต่เดิมนั้นเป็นการลำประกอบแคนเพียงอย่างเดียวมาประยุกต์เข้าดนตรีขึ้นอื่น ๆ เช่น พิณ เบส และกลองชุด นำเอาเครื่องดนตรีสากลด้วยออร์แกนคีย์บอร์ดมาประยุกต์เล่นเป็นทำนองหมอลำ ทำให้จังหวะสนุก คึกครื้น ประกอบกับการนำเพลงสากลเพลงสตริงเพลงลูกทุ่งที่กำลังฮิตมาประยุกต์เข้าด้วยจังหวะลำซิ่งและใช้เครื่องดนตรีสากลเข้าร่วมให้จังหวะเหมือนลำเพลินเหมือนดนตรีลูกทุ่ง กลอนลำสนุกสนานมีจังหวะอันเร้าใจ หมอลำกลอนซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นธุรกิจความความบันเทิงที่ได้รับความนิยมอีกด้วย เพื่อจะได้เห็นการร้องแก๊กกันด้วยความสนุกสนานและมีไหวพริบ การสร้างสรรค์ดนตรีในการแสดงชุด Pride Zing จึงมีการสร้างสรรค์ดนตรีในการแสดงซึ่งมีดนตรีอีสาน คือ พิณ แคน และเครื่องดนตรีสากล คือ กลองชุด กลอง EDM กลองเพอร์คัชชัน แซ็ก เบส ไฟฟ้า กีตาร์ไฟฟ้า คีร์บอร์ดไฟฟ้า ผวนกับเนื้อเพลงที่ถูกแต่งขึ้นเพื่อให้เข้ากับเนื้อหาของการแสดง

(เกริ่น)

โอ๊ะน้อง..... เอาหนั้นนี่พี่นะว่ายุคสมัยนี้บ้านพัฒนา เท็งพวกหมู่ประชาชนะหลากหลายแบบอย่าง มื้อนี้สีได้ยกอย่างต่างพอให้เห็น อันเพศชายกับเป็นแปลเปลี่ยนป็นป็น กิริยาท่าทางปานหญิงสวยงาม พวกพี่น้องเอ๋ยนามว่ากะเทยนั้นเด้อพ่อ เขานี้ได้เกิดก่อโตอย่างให้เห็น อันบ้านได้ป็นบมีกะเทยกะเซยอยู่ *ฉันสิบอกให้ฮู้ เรื่องราวกล่าวมา บิให้ได้กัขาให้ฟ้ามาฟังต่อ เว้าฮอดเรื่องเกิดก่อมีมาแต่ได้

อันว่ามวลผู้ชายเป็นกะเทยกะหลายอยู่ ฉันทสิไว้ให้ฐู่เทิงเหล่าแก้งเกย์ ยุคสมัยหันเหเขาเ็นว่า LGBTQ+ ดอกเดื่อท่าน

อย่าให้คำไทบ้านให้กล่าวคำทันสมัย ให้พี่น้องกะเทยไทยเจริญหลายสะออนเต้ นวล ๆ เอ้ย

(เดินกลอนทางสั้น)

ละเม่นว่าน่อนาย ชั้นไทย ๆ นี้ แดนด่านเมืองใหญ่ยุคสมัยก้าวหน้าบ่ช้าคือหลัง ยุคนี้ยังว่ากะเทยครองเมือง ได้สูงแอ็งสวยงามย่อนเขามวลนี้ สีสันสร้างชวตแซวชมชื่นมันกะม่วนครึกครื้นลั่นลั่นกว่าไผ จวบที่ได้ยุคกาลพัฒนา บ่ได้แบ่งวรรณะชายหญิงแต่เค้า เพ้าเทียมนี้ศักดิ์ศรีเป็นหนึ่งในได้คิดลิกซึ่งดีแท้

แม่เอ้ย

เขาได้เผยตนเต้าใจเขาเป็นหญิง แสดงออกทำจริงเพื่อจริงสิทธินั้น เขาเดินต้นขบวนต้นยู่สูง สิทธิดำรงเทียบเท่า มวลเจ้าคงเห็น อาทิเช่นเขาทำได้จริง แต่งเป็นหญิงสวยงาม ตามแบบใจต้อง ได้สิทธิสร้างหนทางตั้งต่อสิทธิสมรสนี้ละพ่อเขาได้ส่งเสริม ขอว่าเพิ่ม คำว่ากะเทย บ่ได้เป็นคำเขยเลย

ดอกเดื่อทุกท่าน

กะเทยนั้นนี้ละต้นยู่สูง คนกะสาโป้ง ๆ กะลั่นลั่นบ้านเมือง บ่ว่าเรื่องอันความสวยงาม เอ็ดแบบตาม หญิงไทยสวยใสสมชื่น

ยืนหยัดมันใจเด็ดตั้งต่อ นี้ละน้อพี่น้องกะเทยกล้าเด่นดี เตนดีกะเทยกล้าเด่นดี

(สอย)

สอย ๆ พี่น้องฟังสอย นกแดดแต่บินข้ามปลายเตย บ้านได้บ่มีกะเทยบ้านนั้นบ่ได้ม่วน

(ลำย่าว)

อ่าวหั้นนี้ อ่าวหั้นนี้ขึ้นเว้าสำนั้นเว้าสำนั้นสาก่อนน้อละนาย บรรยายคำกลอนไปต่อเติมตามเรื่อง ไปเรื่องหัวข้อโปรอั้งบั้นใหม่ ชาวไทยพี่น้องกะฟังบั้นต่อไป เอ้าหั้นละ ๆ ก้าวถึงว่าคำว่ากะเทย อย่าสิได้ละเลยหันมาฟังต่อ ฟังต่อ นวลเอ้ย สิหันเผยคำด้านผ่านบทสุนทร เป็นคำกลอนนำลำ นำลำ มาจำจื่อไว้

กะเทยไทยมื่อนี้ ล้วนดีหลายหลายค่า เทียบคือเป็นสินค้าไอ้อท้อปะกว่าได้ทุกบ้านต้องมี กะเทยดีมีค่า พัฒนาเมืองบ้าน

นั้นละหนาท่านเอ้ย ชูเอ้ย เจ้าเอ้ย แฟนเอ้ย ดีลั่นยั้ง ดีลั่นยั้ง ดีดาดั้นระดา สังคมเอ้ยว่า LGBTQ+

ล้วนละลี้ลี้ล้าลั่นไหลทางเพศ หลายประเทศเสริมสร้าง เสริมสร้าง ยกย่องส่งเสริม

เขาได้เริ่มเทศกาล สะกาลไพรด์ พาเหรด หลายประเทศ ม่วนก้องฉลองกันแซวชื่นแซวชื่น เป็นจุดยืน จุดมั่นใจนั้นมันเพียร

(แรรีบ)

เป็นเทศกาลดีหลายอยู่ในเดือนนี้ใจ เดือนมิถุนายน LGBTQ+ ทุกคน ได้มาร่วมยลขบวนกันในงาน โบก ธงที่ปลิวสไหว

สิรุ่งเงิงหมายควมแทนเรา แทนเราว่ามีคุณค่า แทนเราว่ามีคุณค่า คือจิตวิญญาณ LGBTQ+

(เต้ย)

สนใจแล้ว สนใจแล้วแนวกะเทยมักม่วน มักม่วน นวลเอ่ยเดอนั้นเดอนั้นเด้อ เด้อ ๆ นางเอ่ย
ดีใจหลายพี่น้องพี่น้องย้อยย่องยินดี กะเทยนี้ภูมิใจใจหาลี มีศักดิ์ศรี ชีวิต ตามลิขิตมาแล้ว
ขอเว้าแนวลงท้าย สิเป็นหญิงเป็นชาย อย่าได้ด้อยค่าให้คนค่า คุณค่าตนแล้ว จังสิตี...

เครื่องแต่งกายการแสดงชุด Pride Zing ได้ออกแบบเครื่องแต่งกายตามแนวคิดและสัญลักษณ์ความหมาย
ของสีและนำเสนอในองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ซึ่งมี 3 รูปแบบ ดังนี้ ชุดที่ออกแบบขึ้นใหม่ช่วงที่ 1 เสื้อเชิ้ตสีขาว
แขนยาวและกางเกงรัดรูปสีดำขาสั้น ชุดที่ออกแบบขึ้นใหม่ ช่วงที่ 2 Bodysuit แขนยาวและขายาว ชุดที่
ออกแบบขึ้นใหม่ ช่วงที่ 3 เสื้อชั้นนอกเสื้อกั๊กสีรุ้งมีขนนก กางเกงชั้นนอกลายผ้าขาวม้ามีครีbsd้านข้าง ในการ
สร้างสรรค์ผลงานเลือกใช้อุปกรณ์ประกอบการแสดงคือ ธงสีรุ้ง ควันสี ลูกโป่ง สีและผงสี เพื่อแทนความเป็นกลุ่ม
LGBTQ แทนคุณค่าที่แต่งแต้มตามตัวตัวและแทนการจัดงาน Pride parade แสดงออกถึงการยอมรับในตัวตน
ของกลุ่ม LGBTQ การได้กำหนดพื้นที่ในการบันทึกผลงานโดยใช้สถานที่ในการถ่ายทำทั้งหมด 3 พื้นที่ ดังนี้
1. สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในการเลือกใช้
พื้นที่เพื่อสื่อให้เห็นถึงห้วงของความคิด ในการเลือกใช้ห้องนี้ยังมีทั้งความเงียบ และความสงบมีทั้งจิตวิญญาณ
ความเป็นศิลปะที่หมายถึงสังคม คุณค่าที่ต้องสร้างออกมาจากตัวตน และสะท้อนมุมมองผ่านกระจกเพื่อทะลุไปสู่
อีกโลกของความเป็นจริง 2. วนอุทยานชีหลง ต.ท่าขอนยาง อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม ในการเลือกพื้นที่ส่วนนี้
เพื่อแสดงออกถึงการสร้างตัวตนของตนเอง ซึ่งในบริบทของความเป็นธรรมชาติที่หมายถึงสิ่งที่มีขึ้นเอง หรือสิ่งที่
เกิดขึ้นเอง ไม่มีมนุษย์ผู้ใดสร้าง ซึ่งธรรมชาตินั้นอยู่รอบตัวเรา ผู้สร้างสรรค์ผลงานจึงเปรียบธรรมชาติให้เป็น
เหมือนคุณค่าที่เกิดมาจากตัวตนของเราตีความหมายผ่านการแสดง 3. ลานศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม การเลือกใช้พื้นที่ โดยเป็นการจำลองโดยการใช้พื้นที่แทนเทศกาลไพรด์พาเหรดซึ่งแสดงถึงความ
ภาคภูมิใจ แสดงออกถึงการยอมรับตัวตนในกลุ่ม LGBTQ+ และได้ทำให้เห็นว่ากลุ่ม LGBTQ+ ได้มีจุดยืนเป็น
ของตนเองไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนเราก็สามารถเป็นตัวตนของเราเองได้อย่างกับกลุ่มคนประเทศอื่นเช่นกัน

ภาพที่ 2: นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ ชุด “Pride Zing”

ภาพที่ 3: วิดีโองานสร้างสรรค์ ชุด “Pride Zing”

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก LGBTQ+ สู่การสร้างสรรค์ผลงานผ่านหมอลำกลอน หมอลำซึ่งร่วมสมัย พบว่าเพศทางเลือกทุกคนต้องได้รับการปกป้องจากการถูกเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งการแสดงออกตามอัตลักษณ์ทางเพศ รสนิยมทางเพศและเพศวิถี ภายใต้หลักการด้านสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตามแม้รัฐบาลหลายประเทศที่ได้ลงนามในสนธิสัญญาระหว่างประเทศและให้พันธสัญญาว่าจะคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังคงมีการออกกฎหมายที่แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งรสนิยมทางเพศ การแสดงออกและอัตลักษณ์ทางเพศ ปัจจุบันมีประเทศมากกว่า 64 ประเทศทั่วโลกที่มีกฎหมายกำหนดให้การรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย การถูกเลือกปฏิบัติต่อกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศมีมากกว่าดำเนินคดีอาญา แต่ยักรวมถึงการจำกัดการเข้าถึงสิทธิบริการด้านสุขภาพ ความลำบากในการหางานที่มั่นคง การกลั่นแกล้งหรือการคุกคามในที่ทำงาน วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ (2022) จากแนวคิดข้างต้นเราเรียนรู้จากประสบการณ์ชีวิตของที่มีความหลากหลายทางเพศและให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาลและผู้นำที่มีอิทธิพลอื่น ๆ การเคลื่อนไหวเพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะ เป็นการเคลื่อนไหวที่มีจุดประสงค์ชัดเจนในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดในเชิงสร้างสรรค์จากการเลียนแบบหรือประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ เพื่อสร้างความเพลิดเพลินบันเทิงใจหรือหวังผลให้เกิดความประทับใจในทางใดทางหนึ่งให้กับผู้ที่พบเห็นสร้างคุณค่าในตัวตนของเพศทางเลือก สอดคล้องกัน กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์ และคณะ (2562) เรื่องการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian Gay Bisexual and Transgender: LGBT) ในปัจจุบันมีหลายประเทศได้ออกมาเคลื่อนไหวทำกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งในบางประเทศ การเคลื่อนไหวทางสังคมสำเร็จและในบางประเทศเคลื่อนไหวทางสังคมไม่สำเร็จ กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในแต่ละประเทศ ต่างก็ต้องการอยากได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน โดยในอดีตกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศภายในประเทศไทยนั้น ไม่ให้การยอมรับและไม่เปิดพื้นที่ให้กลุ่มนี้สามารถแสดงตัวตนได้บนพื้นที่สาธารณะในสังคมไทยและในประเทศไทยนั้นไม่มีกฎหมายรองรับในสิทธิของกลุ่มนี้ด้านต่าง ๆ จึงส่งผลถึงกาลปัจจุบันที่กลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ มีการเคลื่อนไหวมากขึ้นและมีการเรียกร้องให้มีการยอมรับและเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กับกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้นกว่าในอดีตและทางด้านทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ที่มี

ความหลากหลายทางเพศที่ได้เสนอในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 นั้นต้องการให้ครอบคลุมการถูกละเมิดทางร่างกายโดยครอบคลุมถึงทุกเพศ ไม่เฉพาะแค่เพศหญิงเท่านั้น มาตรานี้สามารถดำเนินได้สำเร็จตามข้อเสนอของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศและเป็นรากฐานการต่อสู้เรียกร้องและเคลื่อนไหวทางสังคมในปัจจุบัน

2. การสร้างสรรค์นาฏกรรมที่สื่อให้เห็นถึงเพศทางเลือกที่อยู่ในสังคมสู่การสร้างสรรคผลงานการแสดงชุด “Pride Zing” พบว่า จากการศึกษาและสู่การสร้างสรรคนาฏกรรมเรื่องการขับเคลื่อนให้มีการยอมรับกลุ่ม LGBTQ นั้นมีมาทุกยุคสมัย ในแง่มุมที่แตกต่าง และเทศกาลที่เรากำลังแสดงออกถึงความต้องการสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคม ในเดือนมิถุนายนของทุกปี เทศกาลไพรด์ หรือ LGBTQ+ Parades เทศกาลที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เฉลิมฉลองกันอย่างคึกคัก โบกรังสีรุ้งให้สะบัด เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดความเสมอภาคของชาว LGBTQ+ ทั่วโลกอีกด้วย คณะผู้สร้างสรรคได้นำเสนอศิลปะการแสดงผ่านหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัยให้เปรียบเหมือนกับสังคม ในยุคปัจจุบันที่มีความสอดคล้องกับการยอมรับกลุ่ม LGBTQ+ ไว้เพื่อสร้างสรรค์เป็นการแสดงทางด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด “Pride Zing” และในการแสดงจะมุ่งนำเสนอกระบวนการออกแบบ Contemporary Dance ผสมผสานนาฏศิลป์พื้นเมือง เป็นสำคัญ ผู้สร้างสรรคผลงานได้นำเสนอการแสดงในพื้นที่เฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดและแรงบันดาลใจ ดนตรีประกอบการแสดงได้นำเอาเครื่องดนตรีสากลและเครื่องดนตรีพื้นเมืองอีสานผสมผสานเข้าด้วยกัน มีบทร้องเพื่อให้เห็นถึงแนวคิดและเป้าหมายของการสร้างสรรค์ การออกแบบเครื่องแต่งกายและการแต่งหน้าใช้สัญลักษณ์ของสีรุ้งที่ให้ความหมายเฉพาะกับความหลากหลายทางเพศ รูปแบบการแสดงท่าทางที่ใช้ได้มีการออกแบบและประยุกต์ขึ้นใหม่ และจะสื่อให้เห็นความแปลกใหม่ทางการแสดง ศิลปะการแสดงสร้างสรรค์ชุดนี้เป็นสื่อกลางเพื่อให้สังคมยอมรับว่าเพศทางเลือกควรได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมาย เป็นการสะท้อนให้เห็นมุมมองอีกด้านของเพศที่สามในสังคม เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัย เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้สนใจจะศึกษาการแสดงชุดนี้ต่อไป

ข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่

จากข้อค้นพบใหม่ของนาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ ได้ตั้งนี้ นาฏกรรมสร้างสรรค์เพื่อการแสดงอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่ม LGBTQ+ การขับเคลื่อนให้มีการยอมรับกลุ่ม LGBTQ+ นั้นมีมาทุกยุคสมัย ในแง่มุมที่ต่างกันอย่างออกไป การแสดงออกถึงความต้องการสิทธิความเท่าเทียมกันในสังคม ในเดือนมิถุนายนของทุกปี ที่เรียกกันว่า Pride Month เทศกาลไพรด์ หรือ LGBTQ+ Parades หรือไพรด์พาเรด เทศกาลที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ เฉลิมฉลองกันอย่างคึกคัก โบกรังสีรุ้งให้สะบัด เพื่อเป็นแรงผลักดันให้เกิดความเสมอภาคของชาว LGBTQ+ ทั่วโลกอีกด้วย คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของผู้ที่มีความหลากหลายได้รับสิทธิอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมทางกฎหมายจึงเป็นแนวความคิดที่อยากถ่ายทอดผ่านการแสดงนาฏกรรมสร้างสรรค์ ที่บ่งบอกถึงความภูมิใจโดยที่ไม่ได้เป็นการเรียกร้องแต่เป็นการสื่อให้เห็นถึงการแสดงพลังและจุดยืนของคนกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า LGBTQ+

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 เป็นแนวทางในยกระดับการแสดงออกของกลุ่ม LGBTQ+ ด้วยนาฏกรรมสร้างสรรค์ และสนับสนุนความเสมอภาคในสังคมของกลุ่มเพศทางเลือก LGBTQ+

1.2 เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์นาฏกรรม องค์ความรู้เกี่ยวกับหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัย เพื่อต่อยอดแนวความคิดความรู้ใหม่ ๆ ให้แก่ผู้คนที่สนใจและสังคมในโลกปัจจุบัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนความเสมอภาคของกลุ่มเพศทางเลือก LGBTQ+

2.2 ควรมีการสนับสนุนการวิจัยในมนุษย์เรื่องของเพศต่าง ๆ ที่หลากหลายผ่านการบูรณาการด้วยศิลปะแขนงต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย. *วารสารประชากรและสังคม*, 7(1)44-66
กัญจิรา วิจิตรวัชรารักษ์, และคณะ. (2562). ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของกลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 6(8), 3759-3772.

นุชเนตร กาฬสมุทร และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2560). กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มชายรักชาย : กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 9(1), 56-67.

บุษกร สุริยสาร. (2557). *อัตลักษณ์และวิถีทางเพศในประเทศไทย องค์การแรงงานระหว่างประเทศประจำประเทศไทยกัมพูชาและสาธารณรัฐประชาชนลาว : โครงการส่งเสริมสิทธิความหลากหลายและความเท่าเทียมในโลกของการทำงาน (PRIDE)*. กรุงเทพฯ : องค์การแรงงานระหว่างประเทศ. ISBN 9789228292558 (pbk.).

วัชรภรณ์ บุญญศิริวัฒน์ (2565). *สี่รุ้งเริ่มสดใส งานวิจัยเกี่ยวกับการ (ไม่) กีดกับุคคลข้ามเพศในการสมัครงาน*. คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). *หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสียงชัย สาสีเสาร์. (2564). เพศวิถีในวรรณกรรมคำสอยของหมอลำกลอนและหมอลำซึ่งร่วมสมัย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 40(2), 161-163.

Hatchel, T., Espelage, D. L., & Huang, Y. (2018). *Sexual harassment victimization, school belonging, and depressive symptoms among LGBTQ adolescents: Temporal insights*. *American Journal of Orthopsychiatry*, 88(4), 422-430.